

Asia

Yhteisen maatalouspolitiikan yksinkertaistaminen - Suomen, Ruotsin, Tanskan, Viron, Latvian ja Liettuan yhteisasiakirja maatalous- ja kalastusneuvostolle 3.4.2017

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Suomi, Ruotsi, Tanska, Viro, Latvia ja Liettua valmistelivat kevään 2017 aikana yhteisenä aloitteena asiakirjan yhteisen maatalouspolitiikan yksinkertaistamiseksi. Asiakirjaa käsiteltiin EU:n maatalous- ja kalastusneuvoston muissa asioissa 3.4.2017.

Suomen kanta

Suomi pitää tärkeänä, että nykyisen ohjelmakauden aikana yhteisen maatalouspolitiikan yksinkertaistamista jatketaan erityisesti alemman asteisten säädösten tarkastelun avulla. Seuraavan kauden maatalouspolitiikkaa valmisteltaessa tulee korostaa tasapainoista työnjakoa jäsenmaiden ja komission kesken tukijärjestelmien hallinnoimisessa.

Valvontoja tulee uudelleen arvioida suhteessa virheestä aiheutuvaan riskiin ja toisaalta jatkossa kehittää valvontaa riskiperusteisuuden pohjalta. Maatalouspolitiikan uudistuksen seurauksena syntyneitä useita päällekkäisiä rakenteellisia tasoja tulisi vähentää, koska kunkin tason yksityiskohtaisen lainsäädännön hallinnointi tuottaa hallinnollista taakkaa ja lisää hallinnon kustannuksia. Seuraavalla kaudella esimerkiksi tukijärjestelmien ympäristövaatimukset on syytä suunnitella siten, että ne ovat aikaisempaa selkeämpiä viljelijöille, kuitenkin heikentämättä niiden vaikuttavuutta.

Aloitteen tarkoituksena ei ole hidastuttaa meneillään olevaa yksinkertaistamiseen liittyvän Omnibus-asetuksen valmistelua vaan jatkaa yhteisen maatalouspolitiikan yksinkertaistamista nykyisellä kaudella alemman asteisten säädösten osalta ja perusasetusten osalta erityisesti seuraavan kauden valmistelua silmällä pitäen.

Pääasiallinen sisältö

Aloitteen allekirjoittajat ovat koonneet yksityiskohtaisen listan ehdotettavista yksinkertaistamistoimenpiteistä. Yhteinen asiakirja sisältää 67 ehdotusta toimeenpanolainsäädännön, delegoitujen säädösten ja perusasetusten muuttamiseksi, joilla hallinnollista taakkaa saataisiin vähennettyä niin viljelijöiltä kuin kansallisilta

viranomaisiltakin. Valtuuskunnat ovat koordinoineet ehdotuksensa siten, että jokainen ehdotus sopii jokaiselle aloitteen allekirjoittaneelle jäsenmaalle.

Ehdotuksen esitykset jakaantuvat kahteen luokkaan; alemman asteen lainsäädäntöön, jota voitaisiin muuttaa ennen vuotta 2020 ja perusasetusten muutoksiin, joita voidaan muuttaa seuraavan kauden yhteistä maatalouspolitiikkaa valmisteltaessa.

Ehdotettu kokonaisuus pyrkii kolmeen yksinkertaistamista tukevaan tavoitteeseen: komission ja jäsenvaltion välisen yhteisen hallinnoinnin selkeyttämiseen ja tasapainottamiseen, valvontojen riskiperusteisuuden lisäämiseen sekä yhteisen maatalouspolitiikan sääntöihin kertyneiden päällekkäisten kerrosten vähentämiseen.

Läpileikkaavana ajatuksena kaikilla ehdotuksilla on siirtää yhteisen maatalouspolitiikan hallinnointia kevyempään ja kustannustehokkaampaan suuntaan, lisätä päätöksenteon subsidiariteettia sekä suhteuttaa erityisesti valvontaa ja sanktiointia koskevia yksityiskohtaisia vaatimuksia paremmin yhteisille varoille kohdistuvaan todelliseen riskiin.

Alla on esitetty suuntaa-antava otos allekirjoittaneiden maiden yksinkertaistamishdotuksista. Asiakirja pitää sisällään merkittävän määrän muita ehdotuksia.

Toissijaista lainsäädäntöä koskevat ehdotukset:

Allekirjoittaneet maat esittävät mm. seuraavia muutoksia komission delegoituihin asetuksiin, täytäntöönpanosäädöksiin sekä komission antamiin ohjeisiin maatalouspolitiikan yksinkertaistamiseksi. Ehdotukset on tarvittaessa mahdollista toteuttaa jo ennen vuonna 2020 suunniteltua seuraavaa yhteisen maatalouspolitiikan uudistusta.

Viherryttämisen vaadittujen valvontamäärien vähentäminen: Allekirjoittaneet maat esittävät viherryttämisen minimivaatimusten keventämistä 5 prosentista tuensaajia 2-3 prosenttiin valvontamäärien, kustannusten ja hallinnollisen taakan vähentämiseksi.

Pinta-alatuen ja viherryttämistuen valvonta yhdellä tarkastuskäynnillä: Ehdotuksessa esitetään täytäntöönpanoasetukseen muutosta, joka sallisi viherryttämisen valvonnan ja tuen perusosan valvonnan keskittämisen yhteen valvontakertaan.

Sanktioiden kohtuullistaminen: Allekirjoittaneet maat tukevat sanktioiden kohtuullistamista myöhässä jätettyjen ilmoitusten osalta, sanktioiden yhdenmukaistamista eri eläinlajien välillä sekä toleranssin kasvattamista erittäin pienten tai tahattomien virheiden seurausten osalta.

Perusasetuksia koskevat ehdotukset:

Allekirjoittaneet maat esittävät mm. seuraavia muutoksia yhteisen maatalouspolitiikan perusasetuksiin vuoden 2020 jälkeen.

Maaseudun kehittämisohjelmien ohjelmoinnin yksinkertaistaminen: Jäsenmaiden maaseudun kehittämisohjelmien pituus on tavanomaisesti 500 - 1200 sivua ennen liitteitä, mikä tarkoittaa EU-tasolla yhteensä 100 000 sivua sääntelyä pelkästään ohjelmista ja niiden yksityiskohdista. Jäsenmaat esittävät yksinkertaisempaa ohjelmointia

ja ohjelmien kevyempää muuttamismenettelyä ohjelmakauden aikana. Jäsenmaat myös näkevät, että maaseudun kehittämisrahaston vaatimusten tulisi olla paremmin linjassa EU:n rakenne- ja investointirahastoille asetettujen vaatimusten kanssa.

Yhtenäisen tarkastusmallin edistäminen (ns. single audit model): Allekirjoittaneet maat esittävät yhtenäisen tarkastusmallin käyttöönottoa eri hallinnon tasojen päällekkäisten valvontakäyntien vähentämiseksi ja luottamuksen lisäämiseksi toimijoiden välillä. Yhtenäisessä tarkastusmallissa jäsenmaan alemman tason tarkastukset olisi sertifioitu luotettaviksi siten, että ylemmän tason toimijan ei olisi syytä käydä tilatasolla varmistamassa tuloksia.

Suorien tukien ennakkomaksujen aiempi mahdollistaminen: Suorien tukien osalta allekirjoittaneet maat esittävät ennakkomaksujen mahdollistamista viipymättä niiden viljelijöiden osalta, jotka eivät ole valikoituneet tilalla tapahtuvan valvonnan otokseen. Ennakkomaksut ovat tällä hetkellä mahdollisia viljelijöille vasta, kun kaikki suorien tukien hallinnolliset ja tilalla tapahtuvat valvonnat ovat suoritettu.

Täydentävien ehtojen sanktioinnin järkeistäminen: Ehdotuksissa esitetään täydentävien ehtojen sanktioinnin suhteellistamista mm. siten, että eläinperusteisten virheiden sanktiot koskisivat vain eläinperusteisia tukia ja vastaavasti pinta-alaperusteisten virheiden sanktiot pinta-alatukia.

Pysyvän nurmen vaatimuksen poistaminen: Allekirjoittaneet maat esittävät pysyvän nurmen jäsenmaakohtaisen vähimmäismäärän vaatimuksen poistamista muilta osin, kuin ympäristön kannalta herkkien nurmien osalta.

Viherryttämisen ja täydentävien ehtojen yhdistäminen: Päällekkäisten järjestelmien purkamiseksi ja sääntöjen harmonisoimiseksi maat esittävät viherryttämistä ja täydentäviä ehtoja koskevan sääntelyn ja valvonnan yhdistämistä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

EU18-jaosto (maatalous ja elintarvike) 29.3.2017 ja 11.4. - 13.4.2017 (kirjallinen menettely)
EU-ministerivaliokunta 31.3.2017

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 31.3.2017
Eduskuntaa informoidaan aiheesta E-kirjeellä.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Taloudelliset vaikutukset

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**Asiakirjat**

7763/17 + ADD 1

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Ylitarkastaja Vesa Kahilampi, MMM/RO/EUKA, puh. 0295 162 043,
vesa.kahilampi@mmm.fi

Ylitarkastaja Antti Unnaslahti, MMM/RO/EUKA, puh. 0295 162 426,
antti.unnaslahti@mmm.fi

EUTORI-tunnus**Liitteet****Viite**

Asiasanat	jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), maatalous- ja kalastusneuvosto, maatalouden erityiskomitea
Hoitaa	MMM
Tiedoksi	ALR, EUE, EVIRA, MAVI, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VM, VNK, YM
